

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Myśliborskim na lata 2018 – 2020

Przygotowała:
Anna Norsesowicz
Z-ca Dyrektora
PCPR w Myśliborzu

Myślibórz 2017

1. Wstęp	3
2. Podstawy prawne Programu	3-4
3. Charakterystyka pieczy zastępczej w Powiecie Myśliborskim – diagnoza	4-13
3.1 Rodzinna piecza zastępcza w latach 2015-2017.....	4-7
3.2 Finansowanie rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2015-2017.....	7-9
3.3 Analiza zagrożeń środowisk rodzin biologicznych w Powiecie Myśliborskim w latach 2015-2017	9-11
3.4 Instytucjonalna piecza zastępcza w latach 2015-2017	11-12
3.5 Usamodzielnienia w latach 2015-2017	12-13
4. Kierunki rozwoju systemu pieczy zastępczej w Powiecie Myśliborskim	13
5. Cele programu	14-16
6. Coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2018-2020	16-17
7. Źródła finansowania Programu	17
8. Beneficjenci i realizatorzy Programu	17
9. Zakładane rezultaty realizacji Programu	17-18
10. Zestawienie potrzeb Powiatu Myśliborskiego w zakresie systemu pieczy zastępczej.....	18-19
11. Monitoring i ewaluacja	19
12. Podsumowanie	19

1. Wstęp

Założenia polityki prorodzinnej w Polsce wynikają z prawa dziecka do wychowywania się w rodzinie. W tym celu zwiększony został zakres zadań samorządów w zakresie wspierania rodziny oraz organizowania rodzinnej pieczy zastępczej, również wówczas, kiedy rodzice nie są w stanie sprawować opieki nad dzieckiem. Szczegółowe regulacje w powyższym zakresie określa ustawa z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 ze zm.). Przedmiotowa ustawa kładzie nacisk na pracę z rodziną od momentu pojawienia się sygnałów o wystąpieniu problemu, co powinno zapobiec umieszczeniu dziecka poza rodziną biologiczną. Zgodnie z art. 3 Konwencji o prawach dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 nr 120 poz. 526), we wszystkich działaniach dot. dobra dziecka podejmowanych przez instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny, tj. w szczególności działaniach podejmowanych przez instytucje pomocy społecznej, sądy, władze administracyjne lub ciała ustawodawcze, sprawą nadrzędną jest najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka.

Podstawą przygotowania trzyletniego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Myśliborskim na lata 2018-2020 jest art.180 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 roku. Rodziny, których funkcjonowanie jest zaburzone, wymagają pomocy z zewnątrz, gdyż same nie są w stanie rozwiązać problemów, które kumulują się i spiętrzają i tym samym pogłębiają ich niewydolność. Dlatego też umieszczenia dziecka w pieczy powinno być ostatecznością, po wykorzystaniu przez samorządy gminne wszelkich form wsparcia rodziny naturalnej.

Zadania powiatu z zakresu pieczy zastępczej starosta wykonuje, zgodnie z art.182 ust. 1 cyt. ustawy, za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu, zarządzeniem Nr 34/2013 Starosty Myśliborskiego z dnia 29 sierpnia 2013 roku, z dniem 1 października 2013 r. zostało wyznaczone jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Myśliborskim.

Program stanowi zbiór integralnych działań Powiatu w zakresie szeroko rozumianej pieczy zastępczej zarówno rodzinnej i instytucjonalnej na okres trzech najbliższych lat, tj. roku 2018, 2019 oraz 2020. Zawiera on w szczególności diagnozę pieczy zastępczej na terenie Powiatu Myśliborskiego, kierunki rozwoju systemu pieczy zastępczej w Powiecie, cele Programu, coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2018-2020, zakładane rezultaty, zestawienie potrzeb Powiatu w zakresie systemu pieczy zastępczej, monitoring i ewaluację programu. Służy usystematyzowaniu i ukierunkowaniu działań, ustaleniu priorytetów i zakresu prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Myśliborskim oraz jest podstawą do pozyskiwania środków finansowych w ramach ogłaszanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej konkursów dotyczących realizacji rządowych programów w zakresie wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej, jak również do pozyskiwania środków finansowych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

2. Podstawy prawne programu

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania wpisane w programie podejmowane i realizowane będą w oparciu o następujące akty prawne:

- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997r. Nr 78 poz. 483ze zm.);
- ustawę z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2017r. poz. 1868);

- ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 ze zm.);
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769);
- ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2017 r. poz. 682);
- rozporządzenie z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 292 poz. 1720);
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz. U. 2011 nr 274 poz. 1620);
- Konwencję o prawach dziecka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 nr 120 poz. 526);
- Zintegrowaną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Myśliborskim na lata 2014 – 2019.

3. Charakterystyka i organizacja pieczy zastępczej w Powiecie Myśliborskim – diagnoza

Powiat Myśliborski jest najdalej wysuniętym na południowy zachód powiatem województwa zachodniopomorskiego. Położony jest na malowniczym Pojezierzu Myśliborskim oraz częściowo na Nizinie Gorzowskiej. Na południu graniczy z powiatem gorzowskim w woj. lubuskim oraz powiatem strzelecko - drezdeneckim, na wschodzie z powiatem choszczeńskim, na północy z powiatami gryfińskim, pyrzyckim i stargardzkim. Jego siedzibą jest miasto Myślibórz.

Realizacja zadań z zakresu pieczy zastępczej odbywa się przez działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu, tj. Dział rodzinnej pieczy zastępczej oraz Zespół ds. usamodzielnienia oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej. Dział realizuje zadania Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz dokonuje wypłaty świadczeń przysługujących sprawującym rodzinną pieczę zastępczą. Zespół ds. usamodzielnienia oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej m.in. prowadzi postępowania administracyjne z zakresu udzielania wsparcia finansowego usamodzielniających się wychowanków, prowadzi sprawy dot. kierowania małoletnich do instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Główne problemy rodzin w Powiecie Myśliborskim wynikają przede wszystkim z bezrobocia, ubóstwa, alkoholizmu, problemu przemocy, czy nierzadko problemu dziedziczenia biedy. Trudności rodzin mają przełożenie na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych względem własnych dzieci. Pomimo zaangażowania różnych służb społecznych, nie wszystkie dzieci mają możliwość wychowywać się w swoich rodzinach biologicznych. W przypadku rażącego zaniedbania dzieci i zagrożenia ich zdrowia lub życia zostają one umieszczone w pieczy zastępczej.

3.1 Rodzinna piecza zastępcza w latach 2015-2017

Pieczka zastępcza jest alternatywą dla dzieci pozbawionych całkowicie lub częściowo opieki ze strony rodziców biologicznych, którzy mają ograniczoną oraz zawieszoną władzę rodzicielską lub są jej pozbawieni. Zapewnia czas potrzebny na pracę z rodziną biologiczną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub - gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka. Przygotowuje także dziecko do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia oraz pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki. Uczy nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczenia straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych. Zaspokaja potrzeby emocjonalne, bytowe, zdrowotne, edukacyjne i kulturalno-rekreacyjne dziecka. Pieczka zastępcza działa dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy.

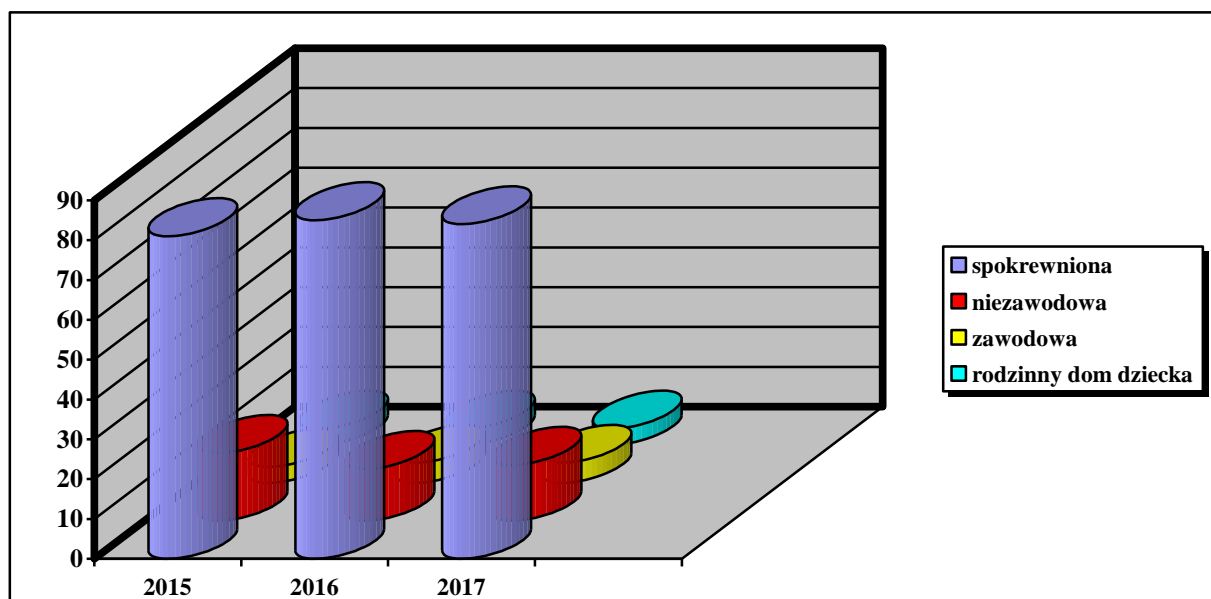
Liczbę rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka w latach 2015 – 2017 przedstawia Tabela Nr 1.

Tabela Nr 1 Liczba rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka w latach 2015 - 2017

Typ rodziny	Liczba rodzin w latach		
	Wg stanu na dzień 31.12.2015	Wg stanu na dzień 31.12.2016	Wg stanu na dzień 30.09.2017
Spokrewniona	81	85	84
Zawodowa ogółem	4	5	5
Zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	2	2	2
Niezawodowa	17	13	14
Rodzinne domy dziecka	4	4	4
Ogółem	106	107	107

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z CAS.

Wykres Nr 1- Liczba rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka w latach 2015 – 2017.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z CAS.

Porównując liczbę rodzin zastępczych oraz liczbę rodzinnych domów dziecka w latach 2015 – 2017, stwierdza się, iż największą część rodzin zastępczych Powiatu Myśliborskiego stanowią rodziny zastępcze spokrewnione. Jest to tendencja jak najbardziej właściwa, gdyż dzieci przebywają wtedy u dziadków, pradziadków lub u swojego rodzeństwa. Dalsi krewni lub rodziny niespokrewnione spełniające przesłanki do sprawowania pieczy tj. rodziny zastępcze niezawodowe stanowią kolejną pod względem liczebności formę rodzinnej pieczy zastępczej. Najmniej liczebną formą rodziny zastępczej, stanowią zawodowe rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka.

Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej przekłada się na możliwość umieszczania dzieci u opiekunów zastępczych posiadających odpowiednie kompetencje opiekuńcze i wychowawcze oraz

posiadających odpowiednie informacje o specyfice pełnionej funkcji. Umożliwia również umieszczanie dzieci w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka funkcjonujących na terenie Powiatu Myśliborskiego, a nie kierowanie ich do rodzin zastępczych innych powiatów czy placówek opiekuńczo – wychowawczych. W Powiecie Myśliborskim funkcjonuje 5 zawodowych rodzin zastępczych, w tym 2 pełniące funkcję pogotowia rodzinnego oraz 4 rodzinne domy dziecka.

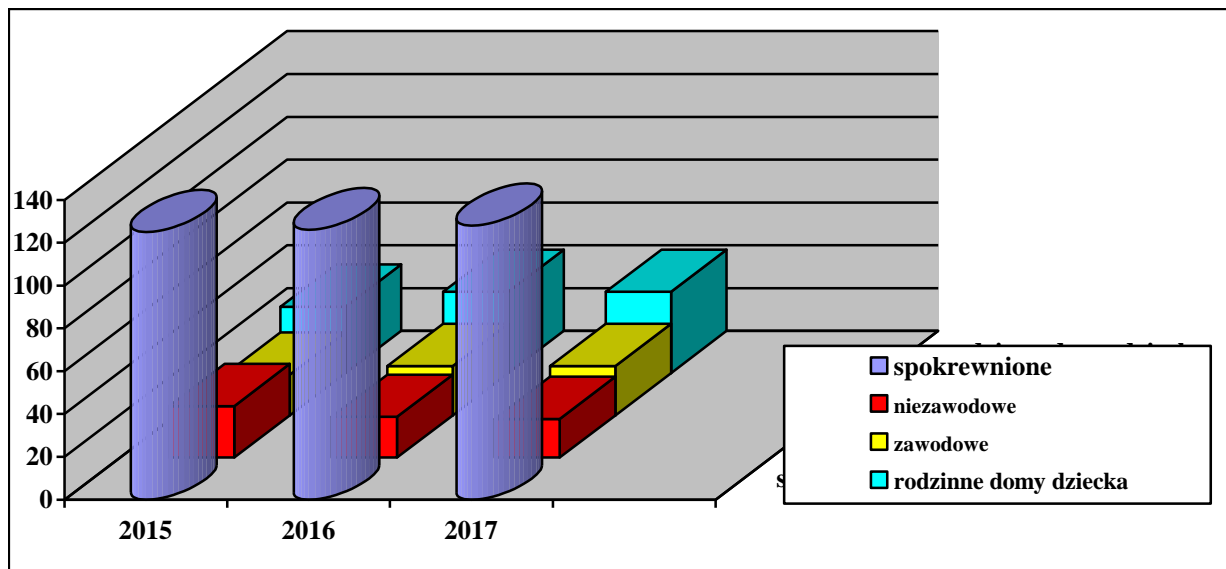
Ilość dzieci pozostających w rodzinnej pieczy w latach 2015 – 2017 przedstawia Tabela Nr 2.

Tabela Nr 2 Ilość dzieci pozostających w rodzinnej pieczy w latach 2015 – 2017.

Typ Rodziny	Liczba dzieci		
	Wg stanu na dzień 31.12.2015	Wg stanu na dzień 31.12.2016	Wg stanu na dzień 30.09.2017
Spokrewniona	125	126	128
Niezawodowa	24	19	18
Zawodowa ogółem	19	23	23
rodzinne domy dziecka	31	38	38
Ogółem	199	206	207

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z CAS.

Wykres Nr 2 Ilość dzieci w poszczególnych typach rodzinnej pieczy w latach 2015 – 2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z CAS

Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy w latach 2015-2017 mieści się właściwie na bardzo zbliżonym poziomie. Porównując stan dzieci ogółem na dzień 31.12.2015, 2016 oraz na dzień 30.09.2017 r.- w roku 2017 w stosunku do roku 2015 wzrosła ogółem o 8 dzieci.

Tabela nr 3 przedstawia rodzinną pieczę z podziałem na poszczególne gminy z terenu Powiatu Myśliborskiego w latach 2015-2017.

Tabela Nr 3 - rodzinna piecza zastępcza wg stanu na dzień 30.09.2017 r. z podziałem na poszczególne gminy z terenu Powiatu Myśliborskiego.

Lp	Gmina	Liczba rodzin zastępczych			Liczba rodzinnych domów dziecka	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych			Liczba dzieci w rodzinnych domach dziecka	
		SPOKREWNIONE	NIEZAWODOWE	ZAWODOWE OGÓLEM		SPOKREWNIONE	NIEZAWODOWE	ZAWODOWE OGÓLEM		
1	Barlinek	18	3	2	2	28	4	10	20	
2	Boleszkowice	1	1	0	0	3	1	0	0	
3	Dębno	34	7	1	0	50	10	3	0	
4	Myślibórz	28	3	2	2	42	3	10	18	
5	Nowogródek Pomorski	3	0		0	5	0	0	0	
Ogółem w rodzinnej pieczy		84	14	5	4	128	18	23	38	
Ogółem						107				207

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z CAS

Analiza danych z tabeli nr 3 wskazuje, iż najwięcej dzieci przebywa w rodzinach spokrewnionych w Gminie Dębno, na terenie której funkcjonuje też najliczniejsza ilość tego typu rodziny. Kolejną gminą pod względem liczebności rodzin i umieszczonych w niej dzieci jest Gmina Myślibórz, następnie Gmina Barlinek, Nowogródek Pomorski oraz Gmina Boleszkowice. Dwa rodzinne domy dziecka funkcjonują na terenie Gminy Barlinek, w których łącznie przebywa 20 dzieci oraz dwa na terenie Gminy Myślibórz. Przebywa tam łącznie 18 dzieci.

3.2 Finansowanie rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2015-2017

W myśl przepisów ustawy z dnia 09.06.2011 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 ze zm.), rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko, przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania, nie niższe niż kwota 660,00 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej oraz 1000,00 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka. Ponadto, sprawującym rodzinną pieczę zastępczą na każde dziecko do 18 roku życia umieszczone w pieczy, przysługuje dodatek w wysokości 500,00 zł miesięcznie. Na każde dziecko zaś legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługuje dodatek nie niższy niż kwota 200,00 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka. Dodatkowo prowadzącym rodzinną pieczę zastępczą przysługuje świadczenie na pokrycie jego kosztów utrzymania oraz dodatek z tytułu niepełnosprawności również po ukończeniu pełnoletności, jeżeli nadal przebywa w rodzinnej pieczy, za zgodą sprawujących pieczę, nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia, jeżeli się uczy.

Tabela Nr 4 - udzielone wsparcie w postaci świadczeń finansowych w latach 2015-2017.

RODZAJ ŚWIADCZENIA	Wysokość świadczeń w poszczególnych latach w złotych		
	2015	2016	2017 (wg stanu na dzień 30.09.2017)
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej	1.697.419,00	1.930.155,00	1.550.085,61
Dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	29.459,00	24.608,00	20.352,05
Jednorazowe świadczenie na pokrycie kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	2.100,00	6.450,00	2.500,00
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania	7.980,00	17.124,00	800,00
Świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	3.890,00	8.460,00	900,00
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	80.127,00	122.578,00	103.485,18
Świadczenie na pokrycie kosztów przeprowadzenia niezbędnego remontu	0,00	10.000,00	16.000,00
Łącznie	1.820.975,00	2.119.375,00	1.694.122,84

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z CAS

Tabela Nr 5 - informacja dot. wydatkowania środków finansowych w latach 2015-2017 z pozyskanych źródeł zewnętrznych

RODZAJ ŚWIADCZENIA/ZADANIA	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Wysokość świadczeń w poszczególnych latach w złotych		
		2015	2016	2017 (wg stanu na dzień 30.09.2017)
Dodatek wychowawczy*	Dotacja celowa z budżetu z państwa	-	806.623,00	847.261,20
Dofinansowanie wynagrodzeń koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	Dotacja celowa z budżetu z państwa	54.779,96	64.325,00	83.287,02
Kolonie profilaktyczne, warsztatowe spotkania specjalistyczne, zajęcia sportowe i rekreacyjne w ramach rodzinnego pikniku, wyjazd do kina i do mini zoo oraz centrum zabaw, konkurs plastyczny dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z Powiatu Myśliborskiego, uroczyste spotkanie podsumowujące realizację Projektu	MRPiPS w ramach realizacji projektu „Mogę wszystko”	-	27.000,00	-
Wsparcie finansowe w zakresie dofinansowania wkładu własnego	Gminy Barlinek, Dębno i Myślibórz w ramach	-	12.000,00	-

	realizacji projektu „Mogę wszystko”			
Zimowe kolonie terapeutyczne, letnie kolonie terapeutyczne, Punkt Wsparcia Dziennego z poradnictwem psychologicznym, pedagogicznym oraz zajęciami informatycznymi, plastycznymi, tanecznymi i muzycznymi oraz wynagrodzeniami kadry, piknik rodzinny „Szansa na sukces”, wyjazdowe szkolenie p/działające wypaleniu zawodowemu i doskonalące umiejętności opiekuńcze	Regionalny Program Operacyjny Woj. Zachodniopomorskiego na lata 2014-2010 „Rodzina jest najważniejsza”	-	-	182.969,00
Łącznie		54.779,96	909.948,00	1.113.517,22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z CUW Powiatu Myśliborskiego

*zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci dodatek przysługuje od dnia 01.04.2016r

3.3 Analiza zagrożeń środowisk rodzin biologicznych w Powiecie Myśliborskim w latach 2015-2017

Zadania gminy wynikające z ustawy z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizowane są przez ośrodki pomocy społecznej. W celu dokonania analizy zagrożeń rodzin biologicznych zestawiono dane uzyskane z Ośrodków funkcjonujących na terenie Powiatu Myśliborskiego.

Tabela Nr 6 - Liczba rodzin objętych pracą socjalną i pomocą materialną

Gmina	2015 r.	2016 r.	2017 r. (wg stanu na dzień 30.09.2017)
Barlinek	880	824	757
Boleszkowice	118	98	76
Dębno	242	261	257
Myślibórz	463	433	352
Nowogródek Pomorski	102	90	85

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej

Dane zawarte w tabeli nr 6 jednoznacznie wskazują, iż największą liczbę rodzin otrzymujących wsparcie w postaci pracy socjalnej oraz pomocy materialnej stanowią rodziny z Gminy Barlinek. Co prawda zauważalny jest niewielki spadek liczebności w roku 2016 w stosunku do roku 2015, jednakże ilość rodzin potrzebujących przedmiotowego wsparcia w porównaniu z Gminami Dębno i Myślibórz, tj. gminami o zbliżonej liczbie mieszkańców, jest bardzo wysoka. Podobnie przedstawia się sytuacja w roku 2017, tj. na dzień 30.09.2017 roku. W przypadku potrzeb rodzin z Gminy Dębno widoczny jest niewielki wzrost rodzin wymagających ww. wsparcia, zaś w Gminie Boleszkowice, Myślibórz oraz Gminie Nowogródek Pomorski widoczny jest systematyczny spadek liczby rodzin wymagających pomocy socjalnej i materialnej.

Tabela Nr 7 - Liczba rodzin przejawiających trudności opiekuńczo – wychowawcze.

Gmina	2015 r.	2016 r.	2017 r. (wg stanu na dzień 30.09.2017)
Barlinek	170	56	42
Boleszkowice	9	6	4
Dębno	120	68	39
Myślibórz	49	64	45
Nowogródek Pomorski	24	19	13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej

Z danych przedstawionych przez ośrodki pomocy społecznej wynika, iż z roku na rok liczba rodzin przejawiających trudności opiekuńczo – wychowawcze uległa znacznemu zmniejszeniu. Wyjątek stanowi Gmina Myślibórz, w której w roku 2016 zaobserwowano wzrost rodzin potrzebujących wsparcia, nie mniej w porównaniu do pozostałych Gmin o zbliżonej liczbie ludności, tj. Gminy Barlinek i Gminy Dębno, liczba ta jest stosunkowo niewielka. Niestety spadek liczby rodzin przejawiających trudności opiekuńczo wychowawcze nie przekłada się na liczbę dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, gdzie zauważalny jest, co prawda niewielki, ale wzrost.

Tabela Nr 8 - Liczba zatrudnionych asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem

Gmina	2015 r.		2016 r.		2017 r. (wg stanu na dzień 30.09.2017)	
	Liczba asystentów	Liczba rodzin objętych wsparciem asystentów	Liczba asystentów	Liczba rodzin objętych wsparciem asystentów	Liczba asystentów	Liczba rodzin objętych wsparciem asystentów
Barlinek	3	28	3	31	2	31
Boleszkowice	1	8	1	8	1	5
Dębno	2	14	2	14	2	18
Myślibórz	1	17	1	19	2	28
Nowogródek Pomorski	1	9	1	7	1	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej

W myśl przepisów ustawy z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 ze zm.), kluczową rolę w pracy z rodziną biologiczną odgrywa asystent rodziny. W każdej gminie na terenie Powiatu Myśliborskiego zatrudniony jest co najmniej jeden asystent. Zatrudnienie asystentów w analizowanym okresie właściwie utrzymuje się na tym samym poziomie. Jedynie w Gminie Myślibórz zatrudnienie wzrosło o jednego asystenta, zaś w Gminie Barlinek w roku 2017 jest o jednego asystenta mniej. Zapotrzebowanie na tę formę wsparcia utrzymuje się w poszczególnych latach na zbliżonym poziomie, wyjątek stanowi Gmina Myślibórz, w której w roku 2017 w stosunku do roku 2015 liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodzin wzrosła o 11 rodzin.

Tabela Nr 9 - Liczba rodzin zagrożonych „odebraniem” dzieci.

Gmina	2015 r.	2016 r.	2017 r. (wg stanu na dzień 30.09.2017)
Barlinek	12	13	6
Boleszkowice	0	0	0
Dębno	0	0	26
Myślibórz	7	7	5
Nowogródek Pomorski	3	3	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej

Liczba rodzin zagrożonych „odebraniem” dzieci w latach 2015-2017 utrzymywała się na różnym poziomie. W Gminie Barlinek zauważalny jest największy spadek, w Gminie Myślibórz oraz Gminie Nowogródek Pomorski liczba rodzin nieznacznie się zmieniła, natomiast w Gminie Dębno wskazano 26 rodzin zagrożonych „odebraniem”, gdzie w latach 2015 oraz 2016 nie określono takiego zagrożenia.

Zgodnie z założeniami przytaczanej ustawy, w celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, rodzina ta może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej, która przy współpracy asystenta rodziny pomaga w opiece i wychowaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz w kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych (zadania gminy). Na przestrzeni lat 2015-2017 na terenie Powiatu Myśliborskiego nie funkcjonowały rodziny wspierające.

3.4 Instytucjonalna piecza zastępcza w latach 2015-2017

Obecnie instytucjonalna piecza zastępcza na terenie Powiatu Myśliborskiego sprawowana jest w formie dwóch placówek, tj. Salezjańskiej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Nasz Dom” w Dębnie oraz Regionalnej Placówki Opiekuńczo – Terapeutycznej w Dębnie. Do 31.08.2016 r. (dzień zakończenia likwidacji) funkcjonowała również Powiatowa Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Dębnie.

3.4.1 Powiatowa Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Dębnie

Placówka prowadzona była jako placówka typu socjalizacyjnego, interwencyjnego i specjalistyczno- terapeutycznego. Do 19 września 2014 dysponowała 30 miejscami, od 20 września 2014, zgodnie z ustawowymi standardami – 14 miejscami dla dzieci powyżej 10 roku życia, wymagających szczególnej opieki lub mających trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. W wyjątkowych przypadkach Placówka mogła przyjmować dzieci poniżej 10 roku życia, szczególnie, gdy przemawiał za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczyło to rodzeństwa. W dniu 27 lipca 2016 r., po uzyskaniu zgody Wojewody Zachodniopomorskiego na likwidację Placówki, Rada Powiatu w Myśliborzu podjęła stosowną uchwałę. Dzień 31.08.2016 r. był terminem zakończenia likwidacji.

Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w Placówce przedstawiają się następująco:

- w roku 2015 – 4.763,84 zł;
- w roku 2016 – 4.041,68 zł.

Na dzień 31.12.2015 r. w Placówce przebywało 8 dzieci.

3.4.2 Salezjańska Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza "Nasz Dom" w Dębnie

Salezjańska Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „NASZ DOM” w Dębnie jest placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego dla maksymalnie 14 wychowanków. Organem założycielskim jest Towarzystwo Salezjańskie Inspektorii pw. Św. Wojciecha w Pile.

W dniu 28 listopada 2012 r. Salezjańska Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „NASZ DOM” w Dębnie uzyskała zezwolenie Wojewody Zachodniopomorskiego, a tym samym wpis do wojewódzkiego rejestru placówek opiekuńczo - wychowawczych Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego. Placówka rozpoczęła działalność w miesiącu grudniu 2012 roku. Pierwsi wychowankowie zostali przyjęci do placówki z dniem 4 grudnia 2012 roku. Na dzień 31.12.2015 r., 31.12.2016 r oraz 30.09.2017 r. w Placówce przebywało 11 w tym 3 z terenu Powiatu Myśliborskiego.

Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w Placówce przedstawiają się następująco:

- w roku 2015 - 3.375,90 zł;
- w roku 2016 - 3.580,00 zł;
- w roku 2017 - 3.609,37 zł.

3.4.3 Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Dębnie

Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Dębnie (RPOT) przeznaczona jest dla dzieci wymagających szczególnej opieki, które ze względu na stan zdrowia wymagający stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo- wychowawczej. Celem działalności Placówki jest zapewnienie dzieciom całodobowej opieki, wychowania, leczenia, rehabilitacji, rewalidacji oraz specjalistycznej opieki i innych niezbędnych oddziaływań terapeutycznych.

Uchwałą Nr XXXVII/488/14 z dnia 24 czerwca 2014 r. Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego powierzył Powiatowi Myśliborskiemu zadanie publiczne w zakresie uruchomienia i prowadzenia Regionalnej Placówki Opiekuńczo – Terapeutycznej w Dębnie. Starosta Myśliborski otrzymał zezwolenie na prowadzenie RPOT Decyzją Nr 5/2014 Wojewody Zachodniopomorskiego w dniu 22 października 2014 r., i z tym dniem Placówka rozpoczęła swą działalność. Początkowo zapewniała opiekę 30 dzieciom, obecnie – 42 wychowankom.

Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w Placówce przedstawiają się następująco:

- w roku 2015 - 5 910,08 zł;
- w roku 2016 - 6. 709,50 zł;
- w roku 2017 - 6 274,91 zł.

Na dzień 31.12.2015 r. w Placówce przebywało 30 dzieci, wg stanu na dzień 31.12.2016 r. – 39, na dzień 30.09.2017 r. – 41 dzieci.

3.5 Usamodzielnienia w latach 2015-2017

Osobie opuszczającej po osiągnięciu pełnoletności rodzinną pieczę zastępczą lub pieczę instytucjonalną, zgodnie z zapisami ustawy z dnia 09.06.2011 r., przyznaje się pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie. Jednym z warunków przyznania pomocy jest złożenie przez osobę usamodzielnianą wniosku, posiadanie zatwierdzonego indywidualnego programu usamodzielnienia.

Poniżej tabela Nr 10 przedstawia informację dot. udzielonej pomocy wychowankom opuszczającym rodzinną pieczę zastępczą w latach 2015-2017.

Tabela Nr 10 - informacja dot. udzielonej pomocy wychowankom opuszczającym rodzinną pieczę zastępczą w latach 2015-2017.

Rodzaj udzielonej pomocy	Wysokość świadczeń w poszczególnych latach w złotych		
	2015 r.	2016 r.	2017 r. (wg stanu na dzień 30.09.2017)
usamodzielnienie	28.017,00	28.696,00	59.832,00
zagospodarowanie	8.744,00	6.222,00	19.495,91
kontynuowanie nauki	63.643,14	71.182,73	65.622,10
Ogółem	100.404,14	106.101,73	144.950,01

Źródło: Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu, w tym z realizowanych programów oraz ocena działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej za rok 2016 oraz dane uzyskane od Zespołu ds. usamodzielnienia oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej i CUW Powiatu Myśliborskiego

Poniżej tabela nr 11 przedstawia informację dot. udzielonej pomocy wychowankom opuszczającym rodzinną pieczę zastępczą w latach 2015-2017.

Tabela Nr 11 - informacja dot. udzielonej pomocy wychowankom opuszczającym instytucjonalną pieczę zastępczą w latach 2015-2017

Rodzaj udzielonej pomocy	Wysokość świadczeń w poszczególnych latach w złotych		
	2015 r.	2016 r.	2017 r. (wg stanu na dzień 30.09.2017)
usamodzielnienie	26.400,00	36.588,00	23.100,00
zagospodarowanie	7.500,00	6.000,00	3.000,00
kontynuowanie nauki	28.352,50	19.905,60	9.625,00
Ogółem	62.253,50	62.493,60	35.725,00

Źródło: Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu, w tym z realizowanych programów oraz ocena działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej za rok 2016 oraz dane uzyskane od Zespołu ds. usamodzielnienia oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej i CUW Powiatu Myśliborskiego

4. Kierunki rozwoju systemu pieczy zastępczej w Powiecie Myśliborskim

- Rozwijanie systemu rodzinnej pieczy zastępczej poprzez promowanie idei rodzicielstwa zastępczego;
- Budowanie pozytywnego wizerunku rodzicielstwa zastępczego;
- Organizowanie wsparcia sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności poprzez grupy wsparcia oraz dostęp do poradnictwa specjalistycznego;
- Organizowanie szkoleń sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie przeciwdziałaniu wypaleniu zawodowemu;
- Zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;
- Tworzenie usamodzielnianym wychowankom możliwości pozyskiwania zasobów mieszkaniowych poprzez wzrost zaangażowania opiekunów usamodzielnienia oraz wykorzystanie zasobów i możliwości gmin;
- Sukcesywny wzrost standardów pracy służb i instytucji zaangażowanych w pracę z rodziną oraz zintensyfikowanie współpracy w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

5. Cele programu

Głównym celem Programu jest, analogicznie jak Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Myśliborskim na lata 2015-2017, wspieranie rozwoju pieczy zastępczej Powiecie Myśliborskim ze szczególnym nastawieniem na rozwój form rodzinnych. Osiągnięcie celu możliwe będzie poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

1. Promowanie i rozwój rodzinnej pieczy zastępczej;
2. Wsparcie istniejących form pieczy zastępczej;
3. Wsparcie pełnoletnich wychowanków opuszczających pieczę zastępczą;
4. Utrzymanie poziomu usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Poniżej tabela nr 12 przedstawia plan realizacji celów wraz kierunkami działań, realizatorami i terminami ich realizacji działań.

Tabela Nr 12 - plan realizacji celów wraz kierunkami działań, realizatorami i terminami ich realizacji działań

Lp	Nazwa i opis celu	Kierunki działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Promowanie i rozwój rodzinnej pieczy zastępczej	<p>Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej/prowadzenie rodzinnego domu dziecka poprzez prowadzenie naboru;</p> <p>Organizowanie kampanii społecznych promujących ideę rodzicielstwa zastępczego, w tym imprez integracyjnych;</p> <p>Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej/prowadzenia rodzinnego domu dziecka;</p> <p>Publikacja plakatów promujących rodzinną pieczę na stronie internetowej i tablicy ogłoszeń PCPR w Myśliborzu, Starostwa Powiatowego w Myśliborzu, ośrodków pomocy społecznej, urzędach;</p> <p>Zapewnienie dzieciom i młodzieży pieczy zastępczej w przypadku braku możliwości zapewnienia opieki przez rodziców;</p> <p>Tworzenie zawodowych rodzin zastępczych zgodnie z wyznaczonym limitem na lata 2018-2020.</p>	ORPZ w Powiecie Myśliborskim	2018-2020
		<p>Udzielanie świadczeń finansowych;</p> <p>Wsparcie sprawujących rodzinną pieczę opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej;</p> <p>Udzielanie wsparcia sprawującym</p>		

2.	Wsparcie istniejących form pieczy zastępczej	<p>rodzinną pieczę poprzez tworzenie rodzin pomocowych;</p> <p>Zatrudnianie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi oraz przy pracach gospodarskich, zgodnie z zapisami ustawy z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;</p> <p>Zapewnienie sprawującym rodzinną pieczę zastępczą grup wsparcia oraz poradnictwa specjalistycznego;</p> <p>Zapewnienie sprawującym rodzinną pieczę szkoleń, w szczególności przeciwdziałającym wypaleniu zawodowemu;</p> <p>Organizacja imprez integracyjnych;</p> <p>Wsparcie sprawujących rodzinną pieczę w postaci pomocy wolontariuszy, zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka;</p> <p>Upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie pomocy dziecku przebywającemu w pieczy zastępczej poprzez współpracę ze służbami i instytucjami działających na rzecz dziecka i rodziny, tj. w szczególności z sądami, ośrodkami pomocy społecznej, ośrodkami adopcyjnymi, poradniami psychologiczno – pedagogicznymi.</p>	ORPZ w Powiecie Myśliborskim	2018-2020
3.	Wsparcie pełnoletnich wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	<p>Udzielanie przysługujących świadczeń pełnoletnim wychowankom, tj. na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie;</p> <p>Pomoc w tworzeniu indywidualnych programów usamodzielnienia;</p> <p>Pomoc w uzyskaniu mieszkania z zasobów gmin, biorąc pod uwagę ich możliwości;</p> <p>Poszerzenie współpracy z instytucjami oświatowymi w zakresie możliwości pozyskania bursy, akademika, internatu w celu zapewnienia warunków mieszkaniowych osobom usamodzielnianym, które kontynuują naukę;</p>	ORPZ w Powiecie Myśliborskim	2018-2020

		Wsparcie osób usamodzielnianych w zakresie uzyskania dostępu do świadczeń zdrowotnych.		
4.	Utrzymanie poziomu usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej	<p>Działania mające na celu utrzymanie standardów usług określonych przepisami prawa;</p> <p>Systematyczne przygotowywanie wychowanków pieczy instytucjonalnej do procesu usamodzielnienia;</p> <p>Przygotowanie wychowanków pieczy instytucjonalnej do godnego, samodzielnego życia, pokonywania trudności życiowych oraz zdobywania umiejętności społecznych;</p> <p>Wspieranie pełnoletnich wychowanków przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w ich procesie usamodzielnienia.</p>	<p>ORPZ w Powiecie Myśliborskim</p> <p>Placówki opiekuńczo – wychowawcze, regionalna placówka opiekuńczo – terapeutyczna</p> <p>Placówki opiekuńczo – wychowawcze, regionalna placówka opiekuńczo – terapeutyczna</p> <p>Placówki opiekuńczo – wychowawcze</p>	2018-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie charakterystyki i organizacji pieczy zastępczej w Powiecie Myśliborskim (diagnozy)

6. Coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2018-2020

Ustawa z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie reguluje kwestii dotyczących limitu rodzin zastępczych zawodowych, który powinien być obligatoryjnym elementem 3-letniego programu rozwoju pieczy tj. nie określa ani minimum, ani maksimum nowych rodzin zastępczych zawodowych. Zgodnie z treścią art. 180 pkt 1 cyt. ustawy, do zadań powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dot. rozwoju pieczy zastępczej, zawierających m.in. coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Przytaczany przepis odnosi się do art. 54 ust. 1 i 2 oraz 56 ww. ustawy, zgodnie z którymi z rodzina niezawodową spełniającą warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, posiadającej opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz co najmniej 3-letnie doświadczenie jako sprawujący pieczę rodzinną zawiera się, na wniosek tej rodziny umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Umowy zawiera się w ramach limitu rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy.

Jednakże biorąc pod uwagę dobro dzieci, pozbawionych opieki rodziców własnych, należy limit ten dostosować do potrzeb zapewnienia profesjonalnej opieki, woli niezawodowych rodzin zastępczych w zakresie zawierania umowy o pełnienie funkcji rodziny zawodowej, jak również dostosować do możliwości finansowych Powiatu. Trzyletnie planowanie zawierania umów daje możliwość zaplanowania długofalowych działań dotyczących rozwoju pieczy zastępczej zawodowej w danym powiecie. Należy jednak podkreślić, iż jeżeli rodziny niezawodowe „nie będą zainteresowane” zmianą formy pieczy z niezawodowej na zawodową, nie będą powstawały nowe zawodowe rodziny zastępcze, tj. limit rodzin nie zostanie „wypracowany”. Rodziny niezawodowe w Powiecie Myśliborskim to głównie ciotki i wujkowie, którzy przyjęli na wychowanie dzieci swoich krewnych i tylko „takie” dzieci pragną wspierać i wychowywać. Nie mniej na podstawie analizy danych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej, informacji gmin na temat zagrożeń w środowiskach rodzin biologicznych, uwzględniając realne możliwości finansowe Powiatu

Myśluborskiego ustala się limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2018-2020, uwzględniający wzrost liczby zawodowych rodzin zastępczych, jak w poniższej tabeli.

Tabela nr 13 – planowany limit zawodowych rodzin zastępczych w powiecie Myśluborskim w latach 2018-2020

ROK KALENDARZOWY	LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH
2018	6
2019	7
2020	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy danych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej, informacji gmin na temat zagrożeń w środowiskach rodzin biologicznych

W programie planowana jest zakładana jest łączna liczba zawodowych rodzin zastępczych w Powiecie Myśluborskim w danym roku kalendarzowym.

7. Źródła finansowania Programu

Zadania realizowane w ramach niniejszego programu realizowane będą z:

- budżetu Powiatu Myśluborskiego/Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myśluborzu;
- budżetów samorządów gminnych w oparciu o art. 191 ust. 9 ustawy z dnia 09.06.2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- budżetu państwa;
- budżetów powiatowych w myśl art. 191 ust. 5 przytoczanej ustawy;
- ewentualnych środków zewnętrznych.

8. Beneficjenci i realizatorzy Programu

Beneficjenci i realizatorzy:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Myśluborskim;
- dzieci i młodzież przebywające w pieczy zastępczej;
- sprawujący rodzinną pieczę zastępczą;
- wychowankowie pieczy zastępczej realizujący proces usamodzielnienia;
- kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- placówki opiekuńczo – wychowawcze;
- rodziny pomocowe;
- osoby zatrudnione do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich;
- policja;
- ośrodki pomocy społecznej;
- zespół kuratorskiej służby sądowej;
- sądy;
- placówki oświatowe.

9. Zakładane rezultaty realizacji Programu

- Wzrost świadomości społeczności lokalnej odnośnie wartości rodziny poprzez podejmowanie działań profilaktycznych i promujących wartości rodzinne,

- Postrzeganie rodzin zastępczych jako integralnego elementu systemu pieczy zastępczej.
- Odbieranie rodzin zastępczych oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka jako „wspierających” system pieczy zastępczej,
- Zwiększenie liczby rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka,
- Wsparcie istniejących rodzin zastępczych,
- Zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- Przygotowanie wychowanków do procesu usamodzielnienia,
- Wsparcie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, prowadzenie grup wsparcia, zapewnianie dostępu do specjalistycznej pomocy, przyznawanie dodatkowych świadczeń dla rodzin zastępczych zawodowych, w razie potrzeby organizowanie pomocy wolontariuszy,
- Kompleksowa pomoc osobom usamodzielnianym oraz większe wsparcie w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia, w tym poprzez wsparcie rzeczowe i finansowe,
- Zwiększenie liczby dzieci wracających z pieczy zastępczej pod opiekę rodziny biologicznej,
- Utrzymanie standardów w placówce opiekuńczo-wychowawczej funkcjonujących w Powiecie dostosowanych do standardów określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Zwiększenie świadomości społecznej odnośnie wartości rodziny poprzez podejmowanie działań profilaktycznych i promujących wartości rodzinne; wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz rodzin dysfunkcyjnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- Kompleksowe wsparcie osób usamodzielnianych opuszczających zastępcze formy opieki.

10. Zestawienie potrzeb Powiatu Myśliborskiego w zakresie systemu pieczy zastępczej

- Stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną mającą trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskich w oparciu o działania profilaktyczne podejmowane przez ośrodki pomocy społecznej, w tym asystenta rodziny, działania podejmowane przez komisje ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, zespoły interdyscyplinarne, poradnie specjalistyczne, placówki wsparcia dziennego, rodziny wspierające oraz organizacje pozarządowe;
- Rozwijanie systemu rodzinnej pieczy zastępczej poprzez promowanie idei rodzicielstwa zastępczego oraz tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej - wskazane jest systematyczne zwiększanie liczby niezawodowych rodzin zastępczych i zawodowych rodzin zastępczych, a w szczególności pozyskanie zawodowej specjalistycznej rodziny zastępczej;
- Stworzenie usamodzielniającym się wychowankom pieczy zastępczej warunków do aktywizacji społecznej zawodowej i mieszkaniowej poprzez większe zaangażowanie opiekunów usamodzielnienia oraz wykorzystanie zasobów i możliwości gmin;
- Organizowanie wsparcia wychowankom rodzinnej pieczy zastępczej, sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej poprzez zapewnienie specjalistycznej pomocy psychologicznej w wymiarze czasu pracy ok. 8 godzin tygodniowo, w tym również na potrzeby Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- Zapewnienie sprawującym rodzinną pieczę cyklicznych szkoleń wyjazdowych wraz z zapewnieniem opieki podopiecznym mających na celu w szczególności przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu, podnoszące kompetencje oraz wzmacniające poczucie satysfakcji z pełnienia funkcji rodziny zastępczej/prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- Zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kompetencji;

- Zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej dla dzieci pozbawionych opieki rodziców;
- Integracja i aktywizacja środowiska rodzin zastępczych. Wzbogacenie oferty kierowanej do osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- Zapewnienie starszym dzieciom i młodzieży pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka;
- Udzielanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze.

11. Monitoring i ewaluacja

Monitorowanie przebiegu realizacji niniejszego Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość z wykonywanych zadań. Będzie to stały i ciągły proces obserwacji zmian ilościowych i jakościowych mających na celu zapewnienie informacji dot. skuteczności podejmowanych działań i osiągniętych rezultatów. W długoplanowej perspektywie monitoring zapewni obserwację oraz analizę adekwatności stosowanych metod zmierzających do osiągnięcia zamierzonych celów oraz ewentualnych zmian w zakresie kierunku działań.

Ewaluacja powinna dostarczyć odpowiedzi na pytanie, jaka jest trafność, skuteczność i użyteczność Programu, ma również na celu uzyskanie informacji czy osiągnięto przewidywane efekty realizacji Programu.

12. Podsumowanie

Poprawa jakości życia małoletnich przebywających w pieczy zastępczej, ich opiekunów oraz usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej możliwy jest, kiedy istnieją jasno określone cele i zadania przyjęte do realizacji. Wyrazem dążenia do sprecyzowania podejmowanych działań jest właśnie trzyletni, powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018-2020. Stanowi on podwaliny budowy efektywnego systemu rozwoju różnorodnych form pieczy zastępczej. Zakłada się, iż realizacja programu umożliwi w wieloletniej perspektywie ograniczenie umieszczeń dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na rzecz rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, co w konsekwencji doprowadzi do minimalizacji występowania zjawiska sieroctwa społecznego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Myśliborskim w swych działaniach koncentruje się, w sytuacji braku możliwości sprawowania naturalnych funkcji przez rodzinę biologiczną, na rozwijaniu rodzinnych form opieki, jako kierunków efektywnych wychowawczo i korzystnych ekonomicznie.

Dzieci przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej mają zapewnione poczucie bezpieczeństwa, akceptacji, uznania i miłości. Dzięki wychowaniu w warunkach rodzinnych, domowych, zapewniana jest możliwość bardziej wszechstronnego przygotowania do samodzielnego życia.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Myśliborskim na lata 2018-2020 uwzględnia potrzebę tworzenia zawodowych rodzin zastępczych oraz wzmocnienia i rozwijania istniejących form rodzinnej pieczy zastępczej. Powyższe założenia muszą być procesem długoterminowym i będą skuteczne przy stabilnym oparciu finansowym, organizacyjnym oraz przy zaangażowaniu i współpracy w realizacji Programu ze strony wszystkich instytucji i służb działających dla dobra dziecka i na jego rzecz.